

བོད་དམག་ཉུང་ཟད་ཐོག་དཔུང་འཇུག་བཙན་གཞོན་ཚེན་པོ་བྱུང་སྐབས་སྐྱབས་སྐྱོད་ཆེ་ཆུང་རི་བོའི་
ག་འཛོལ་གྱིས་འཐབ་ཡ་བྲལ་ཁར། མའོ་གུ་ཤི་དགོངས་པ་མཁུན་བརྒྱབས་ཀྱི་བདག་པོར་
སོང་བདེན་མཐའ་གསལ་སྐྱེ་ཡོད་ཤག་གི་ཞེ་མོའི་སྐྱེ་ཚབ་ཆེད་དུ་རྩལ་བའི་ཆིང་དོན་སྤྱིང་པོ་
དོན་ཚན་ཉལ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བཟུང་བོད་ཅིང་བཀོལ་བྱུང་བ་འདྲ་ཅེས་ཡུལ་དང་མི་མཐུན་
པའི་དམག་འབོར་དེ་ཅོམ་འབྱོར་རྒྱན་སྐྱབས་ཚང་མར་བཟུང་གོས་གོང་ཐད་སྤར་མི་སྤྱིད་པ་
འཕར་ཆ་ཆེ་བ་མ་ཟད། ཆིངས་དོན་རོགས་རམ་ལ་བསྟན་འབྱུ་མར་ཤ་སོགས་ལ་སྤྱིད་རིན་སྤྱད་
དེ་བཙན་ལེན། སྤྱགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཁག་ཀྱང་ས་སྟོང་བོད་མིད་ཡིན་དབང་གིས་རང་བཞིན་ས་
འབོད་བྱེད་རྒྱུར། དགོས་མཁོ་བསོ་ནམ་ཡོ་བྱས་ཀྱང་བཙན་ལེན། དམག་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་
གསར་བཙུགས་བྱ་གི་ཡིན་ཞེས་རྗོངས་ཁག་ལ་ཤིང་ཆ་ཆ་གསེས་ཀྱིས་འོར་འདྲེན་ཨར་
འུལ་སྟོང་ལྷག། ཏྲ་ཁལ་ཁྱི་སྤག་མང་པོ་བཙས་བསྐྱལ་གཏོང་ཞུ་དང་ཞུ་བཞིན། མི་སེར་ཚོགས་
འདུར་བཙར་དགོས་མིང་འདོགས་ཀྱིས་འགྲུགས་འབོད་ཐོག་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱད་ཆར་ཆ་
འཛིན་མིད་པའི་གྲང་བུན་གྱི་སྟོར་མ་མོས་པའི་རིགས་བཙན་དབང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲེལ་སྤྱད་
ཡོད་རྒྱལ་གྱི་བཙན་གཤེད་ཤ་སྤྱག། ཉེ་ལམ་ལྷ་སར་ཡང་བཟོ་རིགས་རྣམས་ཚོགས་འདུར་ཆེད་
འབོད་ཀྱིས་མི་བཅུ་འེེ་ས་ནས་བསམ་འཆར་དགོས་ལུགས་བརྗོད་པར་བཏུན་འགྲོ་བདེ་ཐབས་
ཀྱི་སྟོན་ས་བོད་སྤར་རྩུས་ལ་གནས་པ་སོགས་ཞུ་སྐྱབས་དེ་སྤར་བཤད་པ་འཐུས་མིན་ཅེས་
བཙན་གཤེད་སྤྱི་སྤྱི་བརྗོད་བབས་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་ད་དུང་བོད་དོན་འགག་དུས་ཆེ་ཤོས་
དམག་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་རྒྱགས་མཚམས་ཚོགས་འདུ་ཇི་འདྲ་ཚོགས་ཀྱང་གྲང་སྤྱིགས་ཀྱི་སྟོ
བབས་ཁི་གཙང་གི་ལས་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་ས། བོད་མིའི་བརྗོད་བབས་ལ་ཆ་འཛིན་མིད་པས་
ཚོས་སྤྱིད་གྱིས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདྲི་རྩ་བརྒྱགས་གཏོང་རྒྱ་ཉག་ཅིག་དང་། དེར་རྗོངས་གཞིས་
ཁག་ལ་འང་བསྐྱེད་མིད་དུ་དཔུལ་བུན་རོགས་རམ་ཡིན་ཁུལ། དོན་དུ་སྟོན་དུས་འབྱུ་མར་བསྐྱེ
ལྷིས་བྱས་སྤངས་མི་སེར་ནས་རོགས་རམ་བརྗོད་མ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ཏེ་བྱ་ཡོན་ཞུ་མ་
དགོས་བརྗོད་སྐབས་དོ་ཆ་མིད་པའི་སྤྱད་ཆ་འཇུག་རྩུབ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་མ་འདོད་ཐོག་
བབས་ཀྱི་བཙན་བུན་གཏོང་ལེན་མི་བྱ་མཐུ་མིད་བྱུང་རྒྱ་དམག་ལྷ་འབྱོར་གྱི་ལེགས་སྤྱར་ཁག་
དང་། བར་སྟོར་ནང་སྤྱར་འགྲུམས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཙས་པར་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་བརྒྱ་མི་ཡིན་
ཞེས་བརྗོད་པར་བཏུན་དེ་སྤར་ཡིན་ཤག་གི་ཉེ་སྟོན་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་བོད་ལྷན་
སར་བདེ་སྤྱག་ཞུས་ཚད་ལ་འང་དོན་སྤྱིན་ལྷ་ཅི། འཛོམ་སྤྱིད་སྤྱི་བྱིམས་དང་། གྲང་བུན་སྤྱིར་
བྱིམས་གཉིས་ཀར་མི་མཐུན་པའི་མདོར་ན་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱིང་ཅོམ་གྲགས་མི་ཚོག་པའི་བཙན་

གཞོན་ཐོག་ཡ་རྒྱལ་བསྟན་ཁོ་ནར་བསམ་པའི་མི་དམངས་སྤྱི་མོས་ཆེ་བ་སྲིད་ཚབ་པ་མ་ལྟ་བུ་དེ་
གཉིས་ཉེས་མེད་ཉེས་འགལ་བདེན་མཐའ་བསྐྱེད་ཁོ་མས་མེད་ཁར་ཡ་རྒྱལ་མགོན་ཏུ་ལའི་གླ་
མར་སྐྱེད་བར་མེད་པར་འབྲུ་ཆེ་རྒྱུ་བཟོས་དཔུང་དོམས་ཀྱིས་གནས་དཔུངས་བཅས་བོད་མིའི་
སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་མི་ཐུབ་པའི་རིས་མོ་གསར་དུ་བཀོད་སོང་། ཅང་ཀུན་ལོ་དང་། མའོ་ཆོ་ཐུང་
གཉིས་ད་པན་དམག་འཐབ་བྱ་དགོས་འདི་དག་གང་ལགས་ཟེར་ན། ཁོ་རང་གཉིས་ཀྱི་མི་ཚོའི་
རིང་གི་སྒྲིན་གྲགས་ཁོ་ནའི་རེ་བས་གཅིག་འོག་གཅིག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་སྐྱག་པའི་སྤྱོད་ལུ་
མཐར་རང་འགོ་ཐོན་ཐབས། ཅང་གི་རེ་སྐྱབས་ཨ་རི་དང་། མའོ་ཆོ་ཐུང་གི་རེ་སྐྱབས་ཨུ་རུ་སུ་
མགོ་བཙུག་གིས་མི་རེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་བསམ་ངན་གྱི་བདེ་བའི་གོ་སྐྱབས་སྐྱད་ཅིག་
ཀྱང་མེད་པ་དངོས་སུ་བཟོས་ཀྱང་། ངན་བྱས་བཟང་མཐོང་། ཨ་རུ་མིག་དཀར་གཉིས་ཀྱི་ཁ་
དབང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་རྒྱགས་ཏེ་རྣམ་ཀུན་དམག་འཐབ་ཞེ་གཅིག་གིས་རྒྱའི་མི་དམངས་རྣམས་
སྲོག་ལ་འཕང་མེད་བཏང་བ་ངེས་པར་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ག་ནང་ལྟར་རང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་
ཀྱང་གཏོང་ངེས་དེ་དག་ཚང་མས་སྤྱི་ལ་བཅང་དགོས་མ་ཟད། ལོ་རྒྱས་འཆི་བར་ཐུག་ཡང་
རང་གི་སྐྱ་གྱུར་ཁ་ཆེམས་ངེས་པར་བཞག་དགོས། ཁ་ནས་མི་རིགས་ནང་དོན་ཆེག་བསྐྱེད་
དགོས་ལུགས་བརྗོད་མཁས་ཅམ་ལས་དོན་དུ་ཁམས་བོད་ཐ་དད་ཡིན་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་མདའ་མན་
ལོའི་ཁང་ཞིང་ཆེན་ཞེས་མིང་གསར་བཏགས་ཀྱིས་དབྱེ་འབྱེད་ཟིན་པ་དང་། དཔུས་གཙང་
གཉིས་ཀྱང་ཐ་དད་བཟོ་ཐབས་ཀྱི་༦། ཡ་གོང་ས་ཡ་རྒྱལ་མགོན་ཏུ་ལའི་གླ་མ་མཚོག་དང་།
པཎ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་དབར་པ་ཞེ་མི་མཚུངས་པའི་དགོག་གཏམ་བརྗོད་པ་བོད་མི་སྐྱག་མཐོང་
དུ་བཞག་སྟེ་དམ་སེལ་བྱུང་དཀྱིག་ཇི་བྱས་སྤྱི་རྒྱལ་གཡོ་འཕུལ་མགོ་བསྐྱོར་དབང་དུ་མ་སོང་
བའི་ཤེས་ལྡན་ཚང་མས་ལྟམ་མེར་མཁུན་གསལ་ལྟར་ཁ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་མགོ་སྐྱོར་སྟོ་
འབྱིད་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མེད་གཤིས། བོད་ཅེས་པ་སྟོད་མངའ་རིས་བསྐྱོར་གསུམ་ནས་སྤྱད་
མདོ་ཁམས་རྒྱ་བཞི་སྐྱང་དུག་མན་སྐྱད་དང་ཡི་གེ་བཙན་འབྱེད་པའི་བོད་རིགས་གནས་བཅའ་
བའི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ཅེས་བོད་ཅེས་འཛམ་གླིང་ཀུན་གསལ་ལས་དཔུས་གཙང་གཅིག་
པོར་བོད་ཅེས་པ་བྱུངས་ལུང་མེད་པའི་བཙན་གཏམ་འདི་འདྲ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་དོ་སྟོན་
ཤེས་པ་ཡ་མཚན་རེད། དཔུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོད་རིགས་ཚང་མས་གོང་དོན་
རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་འགའ་ཞིག་སྟོན་བསགས་ལྡན་པའི་སྟོ་གོས་སོགས་ཀྱི་འཕོང་པ་འདུག་
ཀྱང་རང་གཞུང་ལ་བདེན་འབྲེལ་རྒྱ་རྒྱུ་ལོད་ཤག་ལས། རྟ་ཡང་མགོ་ཆེན་ལ་བལྟས་ཏེ་
རང་གཞུང་གི་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་སྟོན་བཏང་གིས་མགོ་བསྐྱོར་སྟོ་འབྱིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱད་ཅིག་

གྲང་མ་ཞུགས་པར་སྐད་ཡིག་སྲོད་ལམ་གྱི་བཤམ་འབྲེད་པའི་བོད་རིགས་ཚང་མ་པ་སྐྱེན་ལྟ་
བུའི་མཐུན་བསྐྱེད་ཚེན་པོ་དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་སྐྱར་ཚོས་རྒྱལ་སྲོད་བཅོན་སྐྱམ་པའི་
གསུང་ལས། བོད་འདི་ས་གྱི་བའི་གནས་དང་། བོད་མི་རྣམས་པ་སྐྱེད་རྒྱན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་དང་། མ་བྲག་སྲིན་ལས་འཆད་པའི་ཤ་བརྒྱད་ཞེ་གཅིག་ཡིན་གསུང་པ་དེ་ཡང་བོད་
ཡོངས་རྫོགས་པ་མ་གཅིག་གི་སྐུ་གྲུ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤོས་ཀྱིས་པན་རྩོད་བརྗེ་གཏུང་དང་། མཐུན་
བསྐྱེད་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཚང་མས་དགོངས་བཞེས་དེས་
པར་གནང་མ་ཐུབ་ཚེ་ཁ་སྐྱོན་གཏོང་ནག་འདིས་དང་པོ་མངོན་རྒྱུང་ངང་ནས་བོད་པ་ནང་ལྷལ་
དུ་གཤེད་ཤིང་གི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁ་ལོན་ཐབས་དང་། གཉིས་པ། འཇམ་མཁས་བསྐྱེད་འབྲིང་གིས་
རྒྱལ་ཁ་ལོན་ཐབས། གསུམ་པ། དྲག་པོ་དམག་ལ་སོགས་པ་ཐབས་སྐྱོ་ཚོགས་ཀྱིས་དོན་དུ་
རྒྱལ་བསྐྱེད་ཚབ་སྲིད་དང་བཅས་པ་མིང་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དངོས་མཐོང་སོགས་གནས་ལུགས་
དེ་དང་དེ་དག་འདི་བོད་རིགས་སྐྱེ་འགོ་ཚང་མ་ཐམས་ཅད་མནར་གཅོད་གྱི་དུང་ཁ་ཉིན་མཚན་མི་
འཁྲུལ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡང་། སྐྱ་བ་རེ་ཞིག་བཟས་ཟིན་གྲང་། དེ་མ་ཐག་དུ་སྐྱོལ་བར་གྱུར་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེ་འགོས་རྒྱལ་པམ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡང་ལུག་དུ་རྒྱ་བོད་རང་རང་སོ་སོ་ཡོན་
པའི་བདེན་མཐའ་རིམ་གསལ་ཡོང་རྒྱུ། ལོ་གསུམ་བཞི་རིང་གཙོ་བོ་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་
བླ་མ་མཚོག་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་དབུས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་དང་། གདན་ས་རྣམ་
གསུམ་གྱི་གཙོ་སྲིད་ལོ་ལྷན་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་། བོད་གཞུང་དབུ་འཛིན་ས་དབང་རྣམ་པ།
དུང་རིགས་སེར་སྐྱ། ཚོང་པ་བཟེ་རིགས་ལ་སོགས་པ་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོའི་ཁོངས་གཏོགས་
དང་བཅས་ནས་ཉམས་ལེན་གནང་རྒྱུའི་སྲིད་པོར། དང་པོ་རང་སྐྱོན་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་དགྲར་
སྐབས་བཅོལ་དེ་དགའ་མ་ཡིན་པར་རང་སྲོག་དེས་པར་སྐྱོས་བཏང་ཐོག་པ་རོལ་བའི་ཞི་དྲག་
གཤེ་གསུམ་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཤེ་ཟོལ་དགྲ་མའི་རྒྱ་སྲོད་ལྟ་བུར་བཞག་རྒྱང་པའི་འདིགས་
སྲོགས་མ་རྟོར་བའི་དུས་ཏུ་ཏུ་དུགས་ཟོན་གནང་སྲི་རྒྱ་དཀར་ནག་སུ་ལའང་ར་བཅོལ་མ་
དགོས་པར་བོད་རིགས་རྣམས་རང་མགོ་རང་ཐོན་གྱི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་བསམ་པ་
གྲུ་ནང་གི་མི་བཞིན་དམ་དོན་གནང་གལ་ཆེ་ཞིང་། ལྷག་པར་བོད་གཞུང་གི་སྐྱེད་ལས་མཚན་
པོ་རྣམས་ནས་གཞུང་སའི་བཀོད་ཟབ་མོ་མི་དུན་པར་སྐྱོ་སྐྱེ་བསྐྱེས་ཡོང་དུགས་མེད་གྲང་། པ་
རོལ་པ་སྐྱོར་སྐྱོར་སྐྱོར་ལུགས་མཚོས་དཔེ་བཞིན་གཤེ་བརྒྱན་བྲམ་གསུམ་གྱི་སྐྱོ་ནས་སྲིད་
འགྲུར་སྐབས་བབས་གནང་སྐྱོ་ཐབས་ཤེས་ཅི་ཡང་སྲིད་པར་བརྗེན་སྐྱེ་དྲག་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་
ལུགས་སྲོད་གསུམ་དང་། ལུག་བཞེས་མཚན་སྐྱངས་ལ་བོད་མི་དྲག་ཞན་ཚང་མས་སྐད་གྱི་

དོན་འགང་ཆེ་བས་ད་ལྟས་བཞིན་ཞིབ་མཛུགས་གིས་སླིང་ལ་རིས་མོ་བཞོད་པར་མཛོད་མཚུན།
ཞེས་པ་འདི་བཞིན་པར་འདེབས་གྱིས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ན་བོད་ཁྱིམ་གྱི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་མི་
རིགས་ཚང་མར་བྱུགས་པམ་གསོལ་བ་ཞིག་མི་འབྱུང་ངམ་སྐྱམ་ནས་དཀར་པོ་ཤོག་བུའི་སློང་
དུ་ནག་པོ་སྐྱབ་ཚེ་པར་འདེབས་སླིང་གཏམ་རི་མོ་འདི་ལ་བོད་རིགས་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུ་གསུམ་
ཚང་མའི་བྱུགས་སུ་དགོངས་པར་འཚལ་ལོ།། ཡང་རབ་བྱུང་༡༦ ལྷ་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་༡༧༥༢